

Handläggare
Niclas Olund
Telefon: 08-50825255**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss om Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälso- och sjukvårdens beredskap

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr SOF 2026/405

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av remissen

Kommunstyrelsen har remitterat Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälso- och sjukvårdens beredskap, till Stadsledningskontoret, Äldrenämnden och Socialnämnden.

Nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap trädde i kraft den 1 januari 2026, som syftar till att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap i händelse av kris och krig. Reglerna riktar sig till regioner och kommuner i egenskap av sjukvårdshuvudmän.

Socialstyrelsen fick den 24 april 2025 i uppdrag av regeringen att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i lagrådsremissen Hälso- och sjukvårdens beredskap, och även att förbereda egna föreskrifter eller annan vägledning.

De nya reglerna finns i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL och hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), HSF och innefattar bland annat att kommuner och regioner ska;

- erbjuda vård som är nödvändig för liv och hälsa under fredstida krissituationer och höjd beredskap,
- hjälpa varandra vid katastroftillstånd,
- planera för katastroftillstånd och händelser som medför ett stort antal skadade och sjuka,
- lagerhålla sjukvårdsprodukter (bestämmelser om lagerhållningsskyldighet träder i kraft 1 januari 2027 och bestämmelser kring detta behandlas i annan utredning från socialstyrelsen.

Vidare har det även införts regler för beslut om hjälp och beslut om kvalificerat katastroftillstånd och vad som ska gälla under sådana förhållanden.

Beredning

Ärendet har beretts inom Socialförvaltningen vid avdelningen för socialt stöd.

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till Socialstyrelsens förslag.

Föreskrifterna skapar tydligare nationella förutsättningar för planering, prioritering och samverkan inom hälso- och sjukvårdens beredskap och bidrar till en mer jämlik och patientsäker vård under fredstida kriser och höjd beredskap.

Förvaltningen anser dock att föreskrifterna bör kompletteras med ett tydligare kommunalt perspektiv, särskilt avseende personer med omfattande funktionsnedsättningar och kommunal hälso- och sjukvård. Dessa grupper är särskilt sårbara i kris- och krigssituationer och deras behov av kontinuerlig vård och stöd måste säkerställas även under sådana förhållanden.

Ställningstaganden

2.1. Genomgång av Socialstyrelsens förslag och bedömningar

Förvaltningen tillstyrker att föreskrifterna konkretiserar begreppet vård som är nödvändig för liv och hälsa. En mer enhetlig tolkning minskar risken för olika bedömningar mellan huvudmän och ger bättre stöd i den kommunala beredskapsplaneringen. Det är även positivt att föreskrifterna tydliggör processerna för hjälp mellan kommuner och regioner vid katastroftillstånd, vilket stärker möjligheterna till nationell samordning.

Förvaltningen tillstyrker att psykisk ohälsa och psykiatriska tillstånd lyfts fram i förslaget. Samtidigt bör det även tydliggöras hur personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism och flerfunktionsnedsättningar ska beaktas i beredskapsplaneringen, eftersom dessa grupper ofta har svårt att själva tillvarata sina rättigheter och är beroende av fungerande stödinsatser.

Förvaltningen föreslår att det tydligare behöver beskrivas hur kontinuiteten i vården ska säkerställas under längre kriser för personer med funktionsnedsättning, särskilt personer som omfattas av LSS samt socialpsykiatrins målgrupper med omfattande kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser. Många personer är beroende av dagliga medicinska insatser, medicintekniska

produkter, habiliterande insatser, nutrition, andningsstöd, sondmatning eller avancerad läkemedelsbehandling. Ett avbrott kan snabbt leda till allvarliga medicinska konsekvenser, även om tillståndet inte initialt framstår som akut.

Förvaltningen ser därför ett behov av att Socialstyrelsen ytterligare belyser:

- hur rehabilitering och habilitering ska prioriteras när uteblivna insatser riskerar att leda till bestående funktionsförlust,
- hur samverkan mellan kommun, region och privata utförare ska säkerställas
- planering för läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård vid långvariga störningar.

3.2 Kostnader och intäkter för kommuner och regioner

Förslaget bedöms på sikt stärka kommunens beredskapsförmåga och skapa bättre förutsättningar för en likvärdig planering. Samtidigt innebär föreskrifterna sannolikt ökade kostnader för Stockholms stad.

För en stor kommun som Stockholms stad, med omfattande kommunal hälso- och sjukvård inom äldreomsorg, LSS och socialpsykiatri, kan dessa kostnader bli betydande. Även om flera delar ligger i linje med redan pågående beredskapsarbete innebär föreskrifterna sannolikt ökade krav på planering och personalresurser.

Lisa Cadenius
Tf. förvaltningschef
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Remiss - Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälso- och sjukvårdens beredskap

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-07-20
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-07-20